Tjänsteutlåtande
Utfärdat 2025-12-19
Ärendenummer SMF-2025-00011

Handläggare
Alexandra Eriksson
Telefon: 031-368 24 33
E-post: alexandra.erikson@stadsmiljo.goteborg.se

Tillgänglighetsåtgärder Haga Nygata

Förslag till beslut

1. Stadsmiljönämnden upphäver genomförandebeslut för ”Tillgänglighetsåtgärder Haga Nygata” samt avbryter skeden projektering och produktion.
2. Stadsmiljönämnden avbryter investeringsåtgärden ”Tillgänglighetsåtgärder Haga Nygata”.
3. Stadsmiljönämnden ger stadsmiljöförvaltningen i uppdrag att utreda tillgänglighetsanpassning av Haga Nygata där hänsyn tas till kulturmiljön, stadens bevarandeprogram samt drift- och underhåll. Utredningen ska innefatta hela gatan (från fasad till fasad) och dess korsningspunkter för att säkerställa en långsiktigt hållbar lösning.

Sammanfattning

I oktober 2024 fattade stadsmiljönämnden beslut om att genomföra Göteborgsförslag 12747 gällande tillgänglighetsanpassning av Haga Nygata samt att reglera gatan enligt alternativ 3 i genomförd utredning (Gågata med slätt stråk) (SMN 2024-10-25 §182).

Mot bakgrund av utredningar och inspektioner som gjorts i det pågående projektet bedöms planerad åtgärd inte svara mot aktuella behov längs Haga Nygata.

För att kunna svara mot behov av tillgänglighetsanpassning där hänsyn tas till kulturmiljön, stadens bevarandeprogram samt drift och underhåll, finns behov av att omhänderta utformningen av hela gatans bredd (från fasad till fasad) inklusive berörda korsningspunkter. Gatans tekniska förutsättningar och vad som är möjligt utifrån kulturmiljö behöver utredas samordnat.

Förvaltningen föreslår därför att projektet avbryts samt att stadsmiljöförvaltningen får i uppdrag att utreda möjlig utformning av hela gatans bredd inklusive korsningspunkter. Då stadsmiljönämnden gett förvaltningen i uppdrag att genomföra Göteborgsförslag 12747 lyfts ärendet för avgörande i stadsmiljönämnden.

Bedömning ur ekonomisk dimension

Aktuell kostnadsbedömning för projektet är cirka 6 miljoner kronor. Om investeringsåtgärden genomförs, kommer stadsmiljönämnden att belastas med nya kapitalkostnader och nya kostnader för drift och underhåll av anläggningen.

Projektet har till och med 2025 upparbetat investeringsmedel om cirka 0,6 miljoner kronor. Ett beslut om att avbryta projektet innebär en förgävesprojektering vilken belastar driftsanslaget.

Förvaltningen bedömer att nedlagda kostnader i sin helhet kan inrymmas i ett eventuellt nytt uppdrag. Ett eventuellt framtida investeringsbeslut hanteras i enlighet med stadsmiljönämndens delegationsordning.

Bedömning ur ekologisk dimension

Aktuellt trafik- och utformningsförslag innefattar en reglering av Haga Nygata till gågata vilket är en hårdare reglering än gångfartsområde. En omreglering av gatan bedöms bidra till en minskning av trafikflödet samt en positiv påverkan på ljudbilden i anslutning till gatan. Om projektet inte genomförs påverkas förvaltningens förmåga att svara mot stadens mål i den takt som önskas.

Bedömning ur social dimension

Tillgänglighetsanpassning syftar till att förbättra möjligheten för alla, oavsett funktionsvariationer, att ha tillgång till och kunna röra sig i gatumiljön på lika villkor.

Mot bakgrund av utredningar och inspektioner som gjorts i det pågående projektet bedöms planerad åtgärd inte svara mot aktuella behov längs Haga Nygata. Gatans befintliga förutsättningar (sättningar, kraftiga tvär- och längslutningar med mera) påverkar möjlighet till tillgänglighetsanpassning i enlighet med aktuell trafikutredning. Den fysiska tillgängligheten på allmän platsmark och möjligheten för personer med funktionsvariationer att röra sig i gatumiljön bedöms därmed inte förbättras eller bidra till en ökad självständig mobilitet i tillräcklig utsträckning.

Beskrivning av ärendet

Ärendet

I oktober 2024 fattade stadsmiljönämnden beslut om att genomföra Göteborgsförslag 12747 gällande tillgänglighetsanpassning av Haga Nygata samt att reglera gatan enligt alternativ 3 i genomförd utredning (Gågata med slätt stråk) (SMN 2024-10-25 §182).

Mot bakgrund av utredningar och inspektioner som gjorts i det pågående projektet bedöms planerad åtgärd inte svara mot aktuella behov varför förvaltningen föreslår att projektet avbryts.

Då stadsmiljönämnden gett stadsmiljöförvaltningen i uppdrag att genomföra Göteborgsförslag 12747 lyfts ärendet för avgörande i Stadsmiljönämnden.

Bakgrund

Stadens byggnadsägande och markförvaltande bolag och förvaltningar har ansvaret för att undanröja enkelt avhjälpta hinder samt att öka tillgängligheten i stadens publika lokaler och på allmän platsmark. I Göteborgs Stads program för full delaktighet 2021 - 2026 anges målområdet ”*Rätten att kunna förflytta sig i och använda Göteborgs inne- och utemiljöer*”. En prioriterad strategi för att nå målet är att stadens verksamheter ska tillämpa och ställa krav på universell utformning vid stadsplanering samt ny- och ombyggnationer av stadens inne- och utemiljöer.

Stadsdelen Haga är av riksintresse för kulturmiljövården samt ingår i *”Kulturhistoriskt värdefull bebyggelse – ett program för bevarande”*, stadens bevarandeprogram.

Haga Nygata utgör ett viktigt gångstråk genom stadsdelen Haga vars största trafikantgrupp utgörs av fotgängare. Gatan är reglerad som ett gångfartsområde där det råder parkeringsförbud. Haga Nygata är idag belagd med smågatsten i bågform vilket gör den mindre tillgänglig för personer som använder rullstol eller rullator. Ett slätare stråk finns längs Haga Nygata mellan Kaponjärgatan och Östra Skansgatan.

Figur 1: Blå markering visar befintligt, slätare stråk längs Haga Nygata mellan Kaponjärgatan och Östra Skansgatan. Släta stråk saknas längs med röd markering.

2023 inkom ett Göteborgsförslag med önskemål om att lägga ett slätt stråk längs Haga Nygata i syfte att öka tillgängligheten för rullstolsburna personer, personer med rullator och barnvagnar.

I oktober 2024 fattade stadsmiljönämnden beslut om att genomföra Göteborgsförslag 12747 gällande tillgänglighetsanpassning av Haga Nygata samt att reglera gatan enligt alternativ 3 i genomförd utredning (Gågata med slätt stråk) (SMN 2024-10-25 §182).

Beroenden till andra åtgärder

Kretslopp- och vattennämnden har en pågående investeringsåtgärd längs Haga Nygata där de byter ut den befintliga vattenledningen genom rörspräckning. Utgångspunkt för stadsmiljönämndens tillgänglighetsanpassning av Haga Nygata är att pågående arbete ska samplaneras.

På området runt Station Centralen ska ny konst till Västlänken uppföras. Konstverket ”Antihandikapp: Göteborgs sjätte stadsport” planeras byggas av gatumaterial och andra borttagna hinder från tillgänglighetsanpassning av en kulturhistorisk miljö i staden. Konstgestaltningen finansieras av enprocentregeln. Enligt preliminär tidplan ska konstverket invigas samtidigt som Station Centralen (2027). En premiss är att konstverket i delar ska byggas av borttagna gatstenar från Haga Nygata.

Förutsättningar för genomförande

Under pågående projektering har det identifierats att det krävs större ingrepp längs vissa delar av gatan för att möjliggöra planerad åtgärd. Anledningen härtill är bland annat kraftiga tvär- och längslutningar, sättningar, avvattningsförutsättningar samt befintlig placering av brunnslock längs gatan. Tillika krävs en mer omfattande åtgärd vid Pehr Eriksons plats då det befintliga slätare stråket inte bedöms vara tillräckligt brett och utformningen inte har samma karaktär som övriga delar av gatan. Bedömningen är att gatans tekniska förutsättningar för med sig kostnader som inte svarar mot eftersträvad nytta i tillräcklig utsträckning.

Aktuellt trafik- och utformningsförslag och däri föreslagen bredd på det släta stråket innebär att enbart en mindre del av gatan blir tillgänglig. Förslaget medger inte att entréer till målpunkter längs gatan tillgängliggörs.

Kretslopp och Vattens arbete längs gatan bedöms i sin helhet vara färdigställt under 2026. Möjlighet till samordning med tillgänglighetsanpassning av Haga Nygata bedöms inte möjlig i förväntad utsträckning. Anledningen härtill är att det fanns kvarstående utformningsfrågor vid produktionsstart, att utförande av Kretslopps och vattens arbete kräver att de tar hela gatans utrymme i anspråk samt att produktion endast bedöms vara möjlig under delar av året för att inte påverka verksamheterna under pågående säsong.

Det finns en förväntansbild utifrån Göteborgsförslaget på att åtgärden ska öka den fysiska tillgängligheten på Haga Nygata. För att skapa ett fungerande slätt stråk bedöms både stenar och fog behöva åtgärdas. Befintlig sten föreslås ersättas med krysshamrad gatsten av samma material och i samma storlek då förändringar i storlek på sten inte bedöms möjlig inom ramen för befintligt gestaltningsförslag. Utgångspunkten är tillika att stenläggningen görs med så täta fogar som möjligt. Dagens stenar är slitna och befintlig fog är välpackad. Bedömningen är att befintlig sten är slätare än den krysshamrade som

föreslås läggas längs sträckan. Likaså bedöms det bli svårt att få till en foglösning som motsvarar dagens standard.

Förvaltningens bedömning

Mot bakgrund av utredningar och inspektioner som gjorts i det pågående projektet bedöms planerad åtgärd inte svara mot aktuella behov längs Haga Nygata. Bland annat påverkar gatans fysiska förutsättningar möjlighet till en enkel lösning i enlighet med den utredning som låg till grund för stadsmiljönämndens beslut om att genomföra Göteborgsförslag 12747.

Ett genomförande av projektet innebär i praktiken inte att tillgängligheten löses. (Exempelvis innebär bredden på det släta stråket att endast en mindre del av gatan blir tillgänglig. Samtidigt möjliggör inte gestaltningsförslaget att entréer till målpunkter längs gatan tillgängliggörs.) Förvaltningen ser inte heller att projektet leder till en kvalitativ förbättring av gatan i några andra aspekter då dagens material bedöms hålla likvärdig kvalité som det som det skulle bytas till.

Samordning med Kretslopp och Vattens arbete bedöms inte möjligt i planerad utsträckning. Ett eventuellt beslut om att avbryta investeringsåtgärden bedöms inte påverka förutsättningarna för boende, besökare och näringsliv ytterligare då planerade åtgärder oaktat kräver att åtgärd till del utförs vid separata tillfällen.

Konstverket ”Antihandikapp: Göteborgs sjätte stadsport” ska byggas av gatumaterial och andra borttagna hinder från tillgänglighetsanpassning av en kulturhistorisk miljö i staden, däribland borttagna gatstenar från Haga Nygata. Ett eventuellt beslut om att avbryta investeringsåtgärden påverkar förutsättningarna för konstverket. Förvaltningen bedömer dock att det finns möjligheter att tillmötesgå konstprojektets behov av gatstenar inom ramen för den pågående investeringsåtgärden ”Postgatan, Östra Hamngatan-Smedjegatan”.

Förvaltningen bedömer att en omreglering av Haga Nygata från ett gångfartsområde till en gågata är efterfrågad av verksamheter längs gatan. Förvaltningen ser positivt på möjligheten till en sådan omreglering.

Ett eventuellt beslut om att avbryta investeringsåtgärden påverkar förvaltningens förmåga att svara mot stadens mål i den takt som önskas. Ett sådant beslut innebär tillika att utgifterna skrivs ned i investeringsredovisningen och att de därmed belastar driftsanslaget.

För att kunna svara mot behov av tillgänglighetsanpassning där hänsyn tas till kulturmiljön, stadens bevarandeprogram samt drift och underhåll, finns behov av att omhänderta utformningen av hela gatans bredd (från fasad till fasad) inklusive berörda korsningspunkter. Gatans tekniska förutsättningar och vad som är möjligt utifrån kulturmiljö behöver utredas samordnat. Detta möjliggör en lösning som bättre uppfyller målsättningen om ökad tillgänglighet på allmän platsmark.

Ett eventuellt beslut om att ge stadsmiljöförvaltningen i uppdrag att utreda tillgänglighetsanpassning där ett helhetsgrepp möjliggörs, bedöms i större utsträckning möjliggöra deltagande aktiviteter och löpande dialog med olika intressenter. Ett omtag

bedöms även möjliggöra en översyn av utformning och trafikföring på kringliggande gator för en långsiktig inriktning för området Haga. Ett eventuellt omtag påverkar förvaltningens förmåga att svara mot stadens mål i den takt som önskas men innebär att kvalitéerna efter slutförd framtida åtgärd kan bli bättre. Då Haga Nygata bedöms som en mycket viktig gata är den sammantagna bedömningen att omtag är värt att göra ur ett långsiktigt perspektiv.

Förvaltningen bedömer att nedlagda kostnader i sin helhet kan inrymmas i ett eventuellt nytt uppdrag.

Josefine Johansson	Anders Ramsby
Avdelningschef	Förvaltningsdirektör